

SLUŇÁKOV

Brno

10.10.2018

Centrum ekologických aktivit města Olomouce, o.p.s.

Již 26 let s přírodou, krajinou a lidmi
ve veřejném prostoru.

Michal Bartoš

Měníme svět?

EFEKTIVNÍ ENVIRONMENTÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ JAKO PROBLÉM

Sluňákov

WWW.SLUNAKOV.CZ

ANO MĚNÍME SVĚT, ALE DOKÁŽEME HO OCHRÁNIT?

Otázka filosofická.

Otázka po povaze (podobě) lidí a přírody.

Po smyslu vztahu lidí a přírody.

Dopustím se prohřešku:

Subjektivita vyprávění.

Nenabízím řešení, nabízím svůj příběh.

Vědomá redukce:

ze dvou vyhraněných pozic, které představím,
vyberu navíc jen jednu mnou oblíbenou.

A budu se opakovat.

Cíl:

Ne přesvědčit o prioritě mnou nabízené možnosti.

Ale obhajoba její existence.

S využitím motivů nalezených v přírodní filosofii.

Ilustrace (školní příklad) o co mi jde.

Otevření otázek k diskusi

**a k hledání vlastních cest a přístupů, společné poradě
a orientaci.**

THEÓRIE: posvátná pouť na ostrov Délos v Théseově lodi,
podobenství o filosofii.

SLAVNOSTNÍ SHROMÁŽDĚNÍ PŘI HRÁCH

- **TEORETIKOVÉ – filosofové: lov na pravdu, pravou skutečnost.**
Jako nejlepší u Diogena Laertia.

Ale aristokratičnost. Může být snaha o moudrost lovem?
Kritik posuzující to, co by sám nezvládl?

- **OBCHODNÍCI: lov na bohatství.**

Parazitují, obchodují, navazují kontakty. Ale poskytují hrám zázemí,
lesk a slávu.

- **HRÁČI: lov na slávu, tvoří slavnost.**

Obětují své síly pro druhé: bobý a diváky

S čím spojujeme slovo efektivní ve společnosti?

Firemní podnikání a prodej.
Významně energetika.
(Energeticky efektivní budovy).

Podnikové řízení.
Management.
Reklama.
Finance:
trh a úrok.

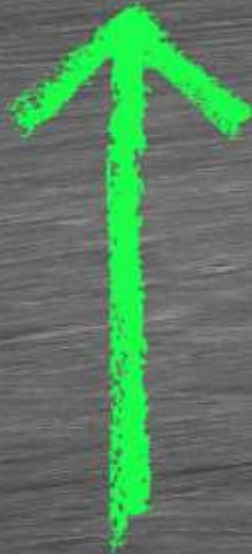
V přírodě:
Energetické úspory.
Management ochrany
krajiny.
Hodnocení ekosystémových služeb.

EFFICIENCY

Speed

Quality

Costs

Babička:
„Dobré výsledky
vyžadují mnoho času
a člověk se nadře.“

Analýza. Rychlost. Kvalita. Cena. Soutěž. Výhra (Sparta vyškolila Plzeň z efektivity).

Metody. Měření. Hodnocení. Užitečnost. Schopnost. Kompetence.

Výběr kvalitnějších a efektivnějších metod. Zaměření na cíl. Dokonalost.

Tomáš Baťa byl rozhodně efektivní.

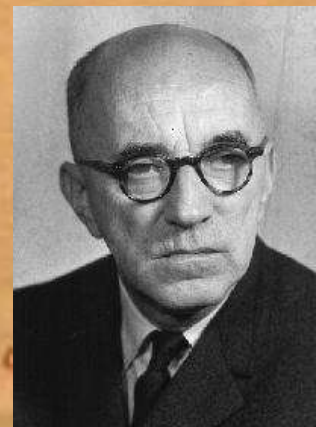
Mělo to nepatrné vedlejší účinky.
Například na botodiverzitu.

2006/

T. SVATOPLUK

BOTOSTROJ

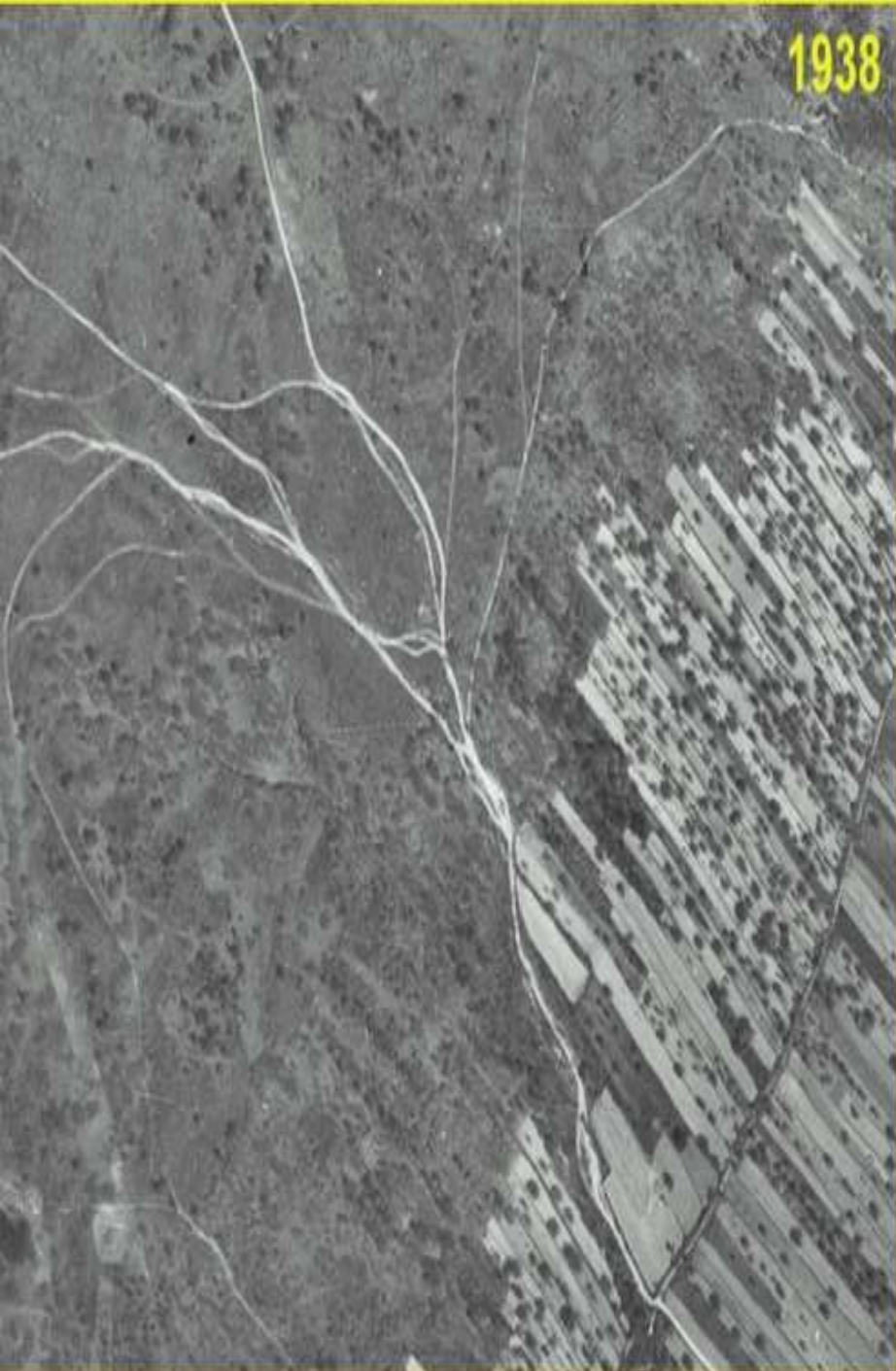

Efektivita a úspěch globálně pokrývají krajinu.

1938

cesta k Selsf.kamen
2006

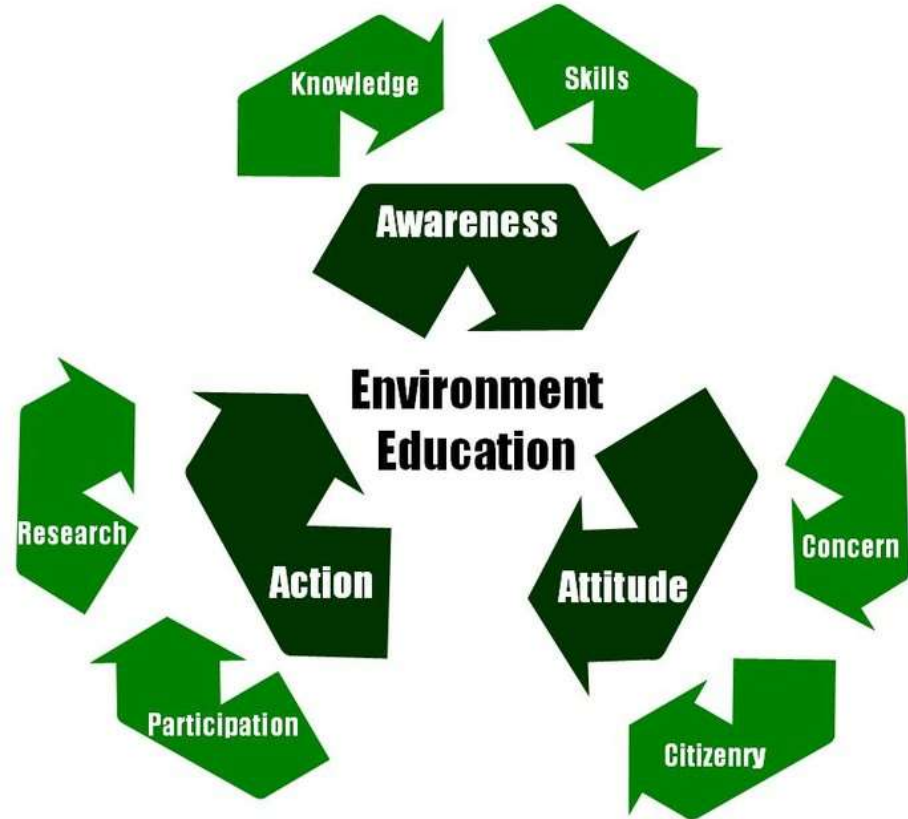
GEORG CHRISTOPH LICHTENBERG

SUDELBÜCHER

Člověk je tak zdokonalitelný, že se může stát bláznem z rozumu.

**„Tím, že jsme byli vyvrženi z kruhu
a vstoupili jsme do dějin,
začal pro nás pokrok, povinnost, cíl
a dokonalost.
Každá dokonalost je však negativní.
Může ústít jen do konce světa“**
Theodor Lessing

Efektivita, evaluace a
**podpora programů
environmentální výchovy**

Klíčová slova této studie:

EFEKTIVITA

**ENVIRONMENTÁLNÍ
VÝCHOVA**

EVALUACE

METODIKA

FINANČNÍ PODPORA

V rámci výzkumu byly řešeny tři základní výzkumné otázky:

- 1) Jaké evaluační strategie organizace používají?
- 2) Jak tyto strategie souvisí s metodikou realizovaných programů, resp. do jaké míry odpovídají programy hodnocených organizací požadavkům na efektivní environmentální výchovu?
- 3) Do jaké míry vycházejí orgány veřejné správy při

Environmentální vzdělávání:

Co vlastně přesně zkoumáme a měříme při evaluacích efektivity programu a má to nějakou souvislost s přírodou?

Co na základě těchto

výzkumů měříme?

Co plánujeme?

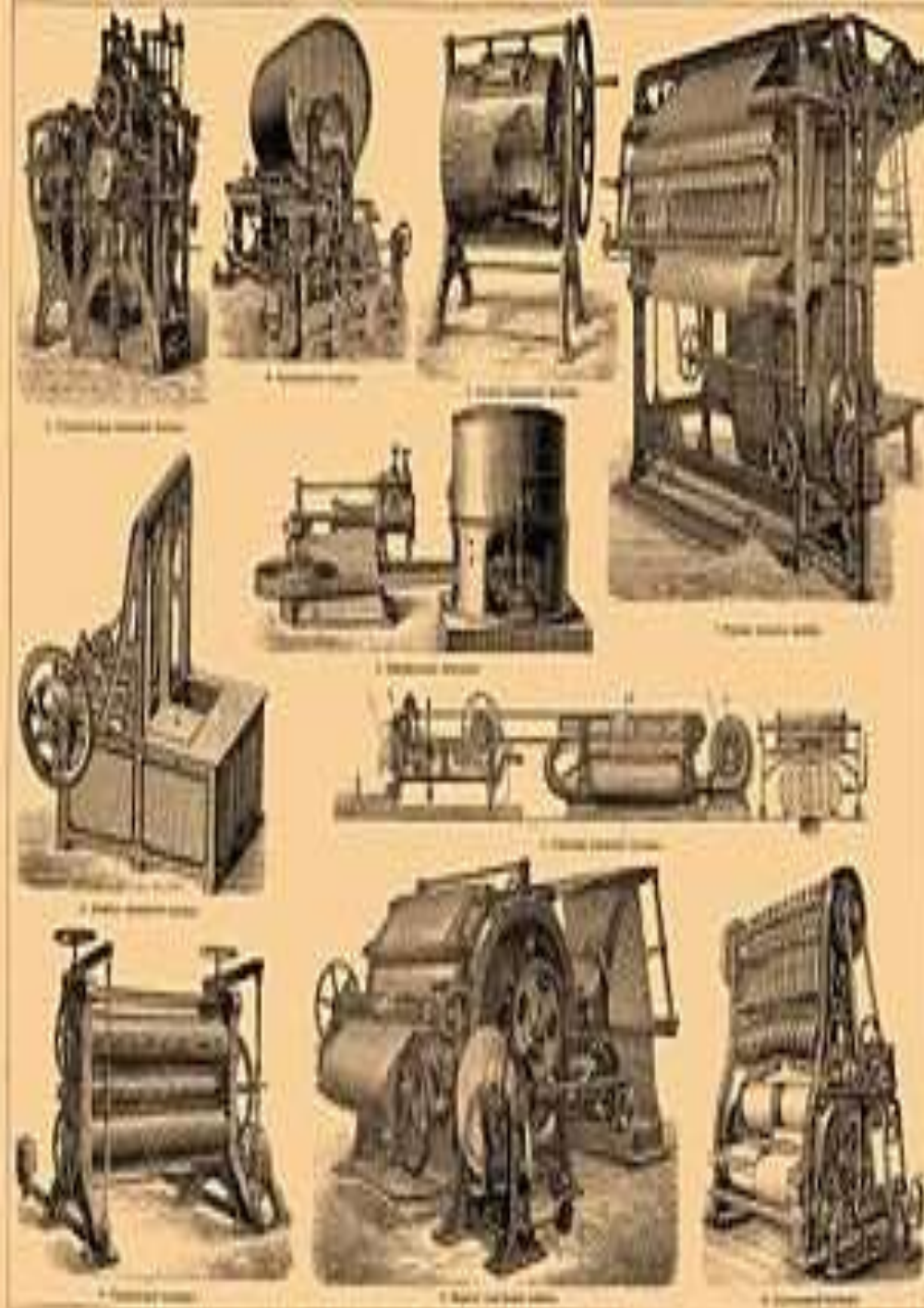
Zlepšujeme tím svět?

Společnost? Přírodu?

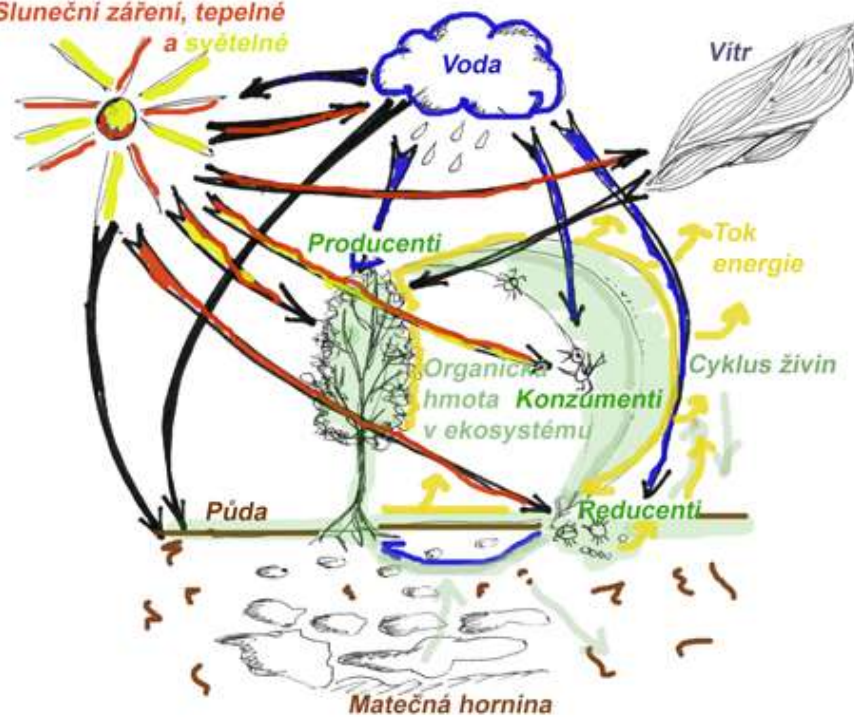
Pedagogické metody

a procesy?

Sluneční záření, tepelné a světelné

Abiotické a biotické složky ekosystému a základní procesy v něm

STRATEGIE OCHRANY
BIODIVERZITY
ČESKÉ REPUBLIKY

*D. Johann Andreas Segners
Einleitung in die Natur-Lehre
Johann Andreas von Segner*

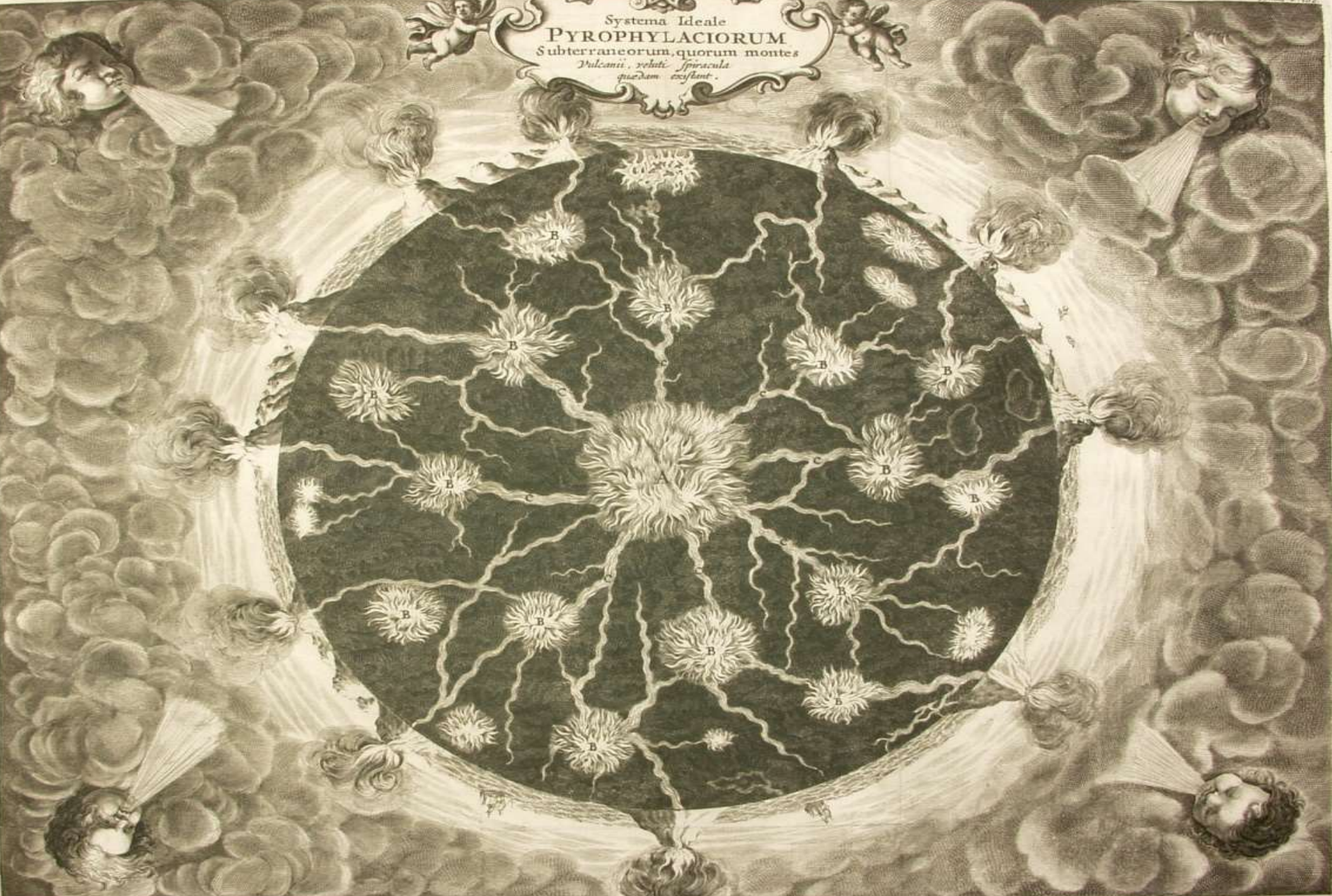
ID: cs11774

**Kolik žáků bude biologem, ekologem? Není vztah důležitější než znalost?
Vztah ošetřovaný výzkumným badatelstvím, příběhy, vlastní zkušeností.**

Ochrana života je zároveň pokus o to vyrovnat se
nějak se smrtí

Systema Ideale
 PYROPHYLACIORUM
 Subterraneorum, quorum montes
 Vulcanii, veluti spiracula
 quaedam existant.

Hoc Schema exprimit Caloris sive
 tantopere foret necessarium; itaque
 quoniam illuc penetravit unquam ex
 aliis disposita sunt, ex centro iactur
 A latera. Reliqua sunt, ut supra
 quod consecrationi Geocosmi
 Qui enim haec observant?
 sive ea jam hoc modo, sive
 ad maximam; sive
 quae per se
 per se

**Smysl ochrany jednotlivostí v přírodě
 vnímám ve vztahu k TRVÁNÍ CELKŮ**

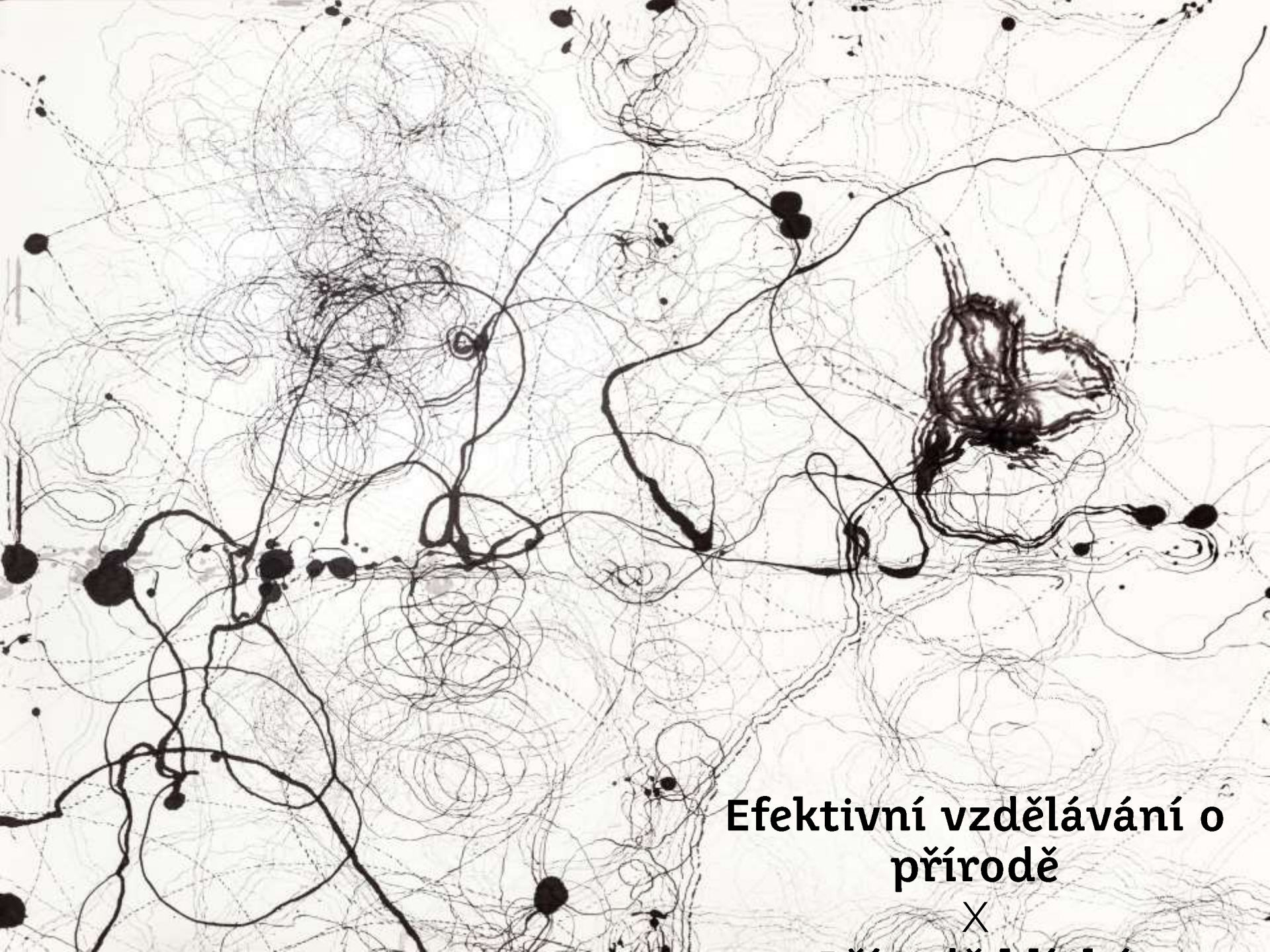
Cultural Memory in the Present

The Present Alone is Our Happiness

*Conversations with Jeanne Galon
and Arnold I. Davidson*

PIERRE HADOT

**Prožitek
uvědomění si,
že jsme
součástí
přírody a v
tomto smyslu
jsme sami
nekonečnou a
nevýslovnou
přírodou, jež
nás ze všech
stran
obklopuje.**

**Efektivní vzdělávání o
přírodě**

×

RENÉ
DESCARTES

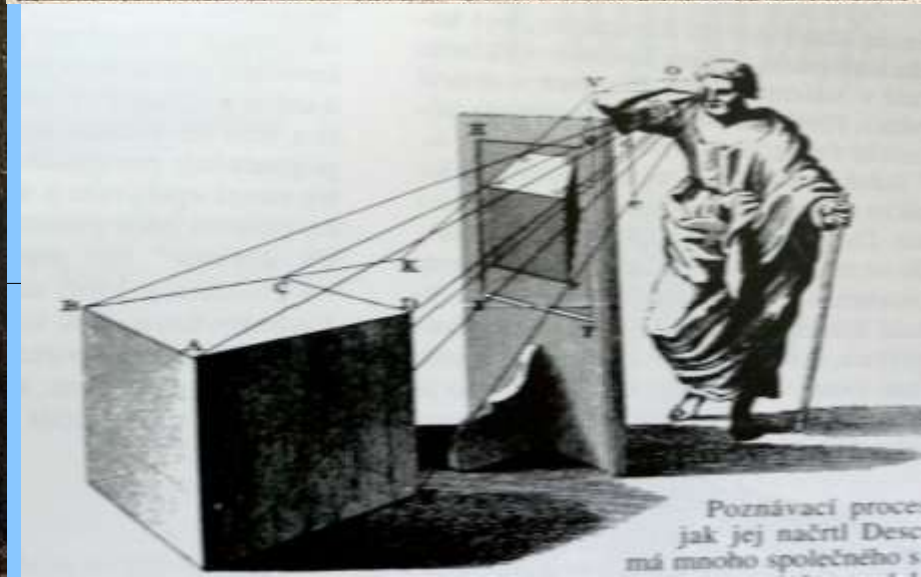
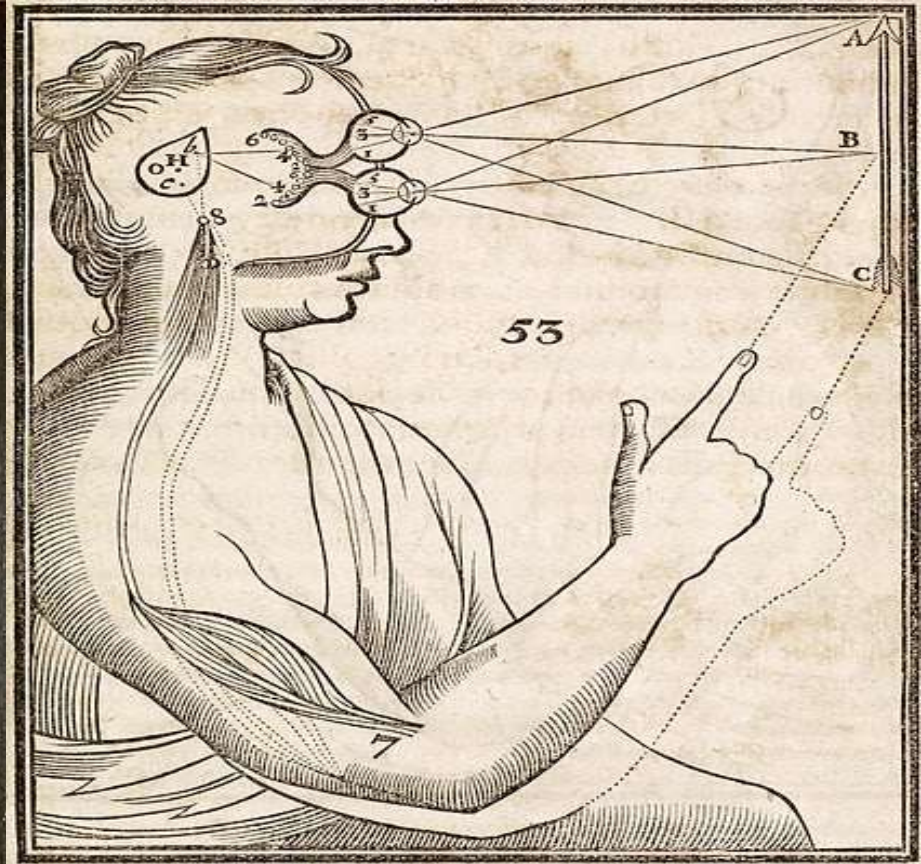

ČARODĚJOVÉ

A

KOUZELNÍCI

PENGUIN CLASSICS

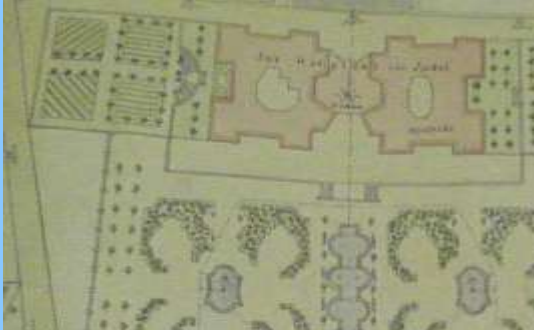
FRIEDRICH NIETZSCHE

THUS SPOKE
ZARATHUSTRA

PARKY VE VZTAHU K PŘIROZENOSTI (FYSIS)

Francouzský park:

Anglický park

K takto pojmenovaným parkům jsou velice často přímo přiřčleněna následující slova:

**formální
blízký -**

**přírodní - přírodě
romantický**

Další slova uváděná při vyjadřování povahy obou parků:

stylizovaný (deformovaná skutečnost)

přírozenosti

se blížíci

přesná metoda založení (plán)

založen více na

podobě krajiny

racionalita

cit

řád, norma, vzor

chaos

stříhané dřeviny

dřeviny ponechané

své přírozenosti

bohaté květinové záhony

spíše dřeviny a keře,

květnaté louky

pravidelnost

nepravidelnost

znát

prožít a zakusit

Pár návrhů k tezi o přírodě blízkém vzdělávání:

Učení
venku.

Pravil Theuth:

"Tato nauka, králi, učiní Egypt'any moudřejšími a pamětlivějšími, neboť byla vynalezena jako lék pro paměť a moudrost."

Avšak Thamus řekl:

"Veliký umělece Theuthe, jeden dovede přivést na svět výtvořiny umění, druhý zase posouditi, kolik v sobě mají škody a užitku pro ty, kteří jich budou užívat; tak i nyní ty, jakožto otec písma, jsi z lásky [k němu] řekl o něm pravý opak toho, co je jeho skutečný význam. *Neboť tato nauka zanedbáváním paměti způsobí zapomínání v duších těch, kteří se jí naučí, protože spoléhajíce na písmo budou se rozpomínat na věci zevně, z popudu cizích znaků, a ne zevnitř sami od sebe; nevynalezl jsi lék pro paměť, nýbrž pro upamatování. A co se týče moudrosti, poskytuješ svým žákům její zdání, ne skutečnost; neboť stanouce se sčertými bez ústních výkladů, budou působit zdání, že jsou mnohoznaří, ačkoli budou většinou neznalí, a ve styku budou nepříjemní, protože z nich budou lidé zdánlivě vzdělaní místo lidí opravdu vzdělaných.*"

P Platon: FAIDROS

VYDAL JAN LAICHTER V PRAZE

Raději nabídka otázek než totalita odpovědí.

Nebát se: myslet příběhy, mytologie, pohádky.

Giono sám napsal úředníkovi z města Digne:
„Musím Vás zklamat, ale Elzéard Bouffier je fiktivní postava.

*Cílem bylo zatraktivnit stromy,
nebo ještě lépe, zatraktivnit sázení stromů.“*

**Nebát se ukazovat,
že život
je složitý**

Ekologická desatera?

**Doporučení z evaluační praxe
EVVO:**

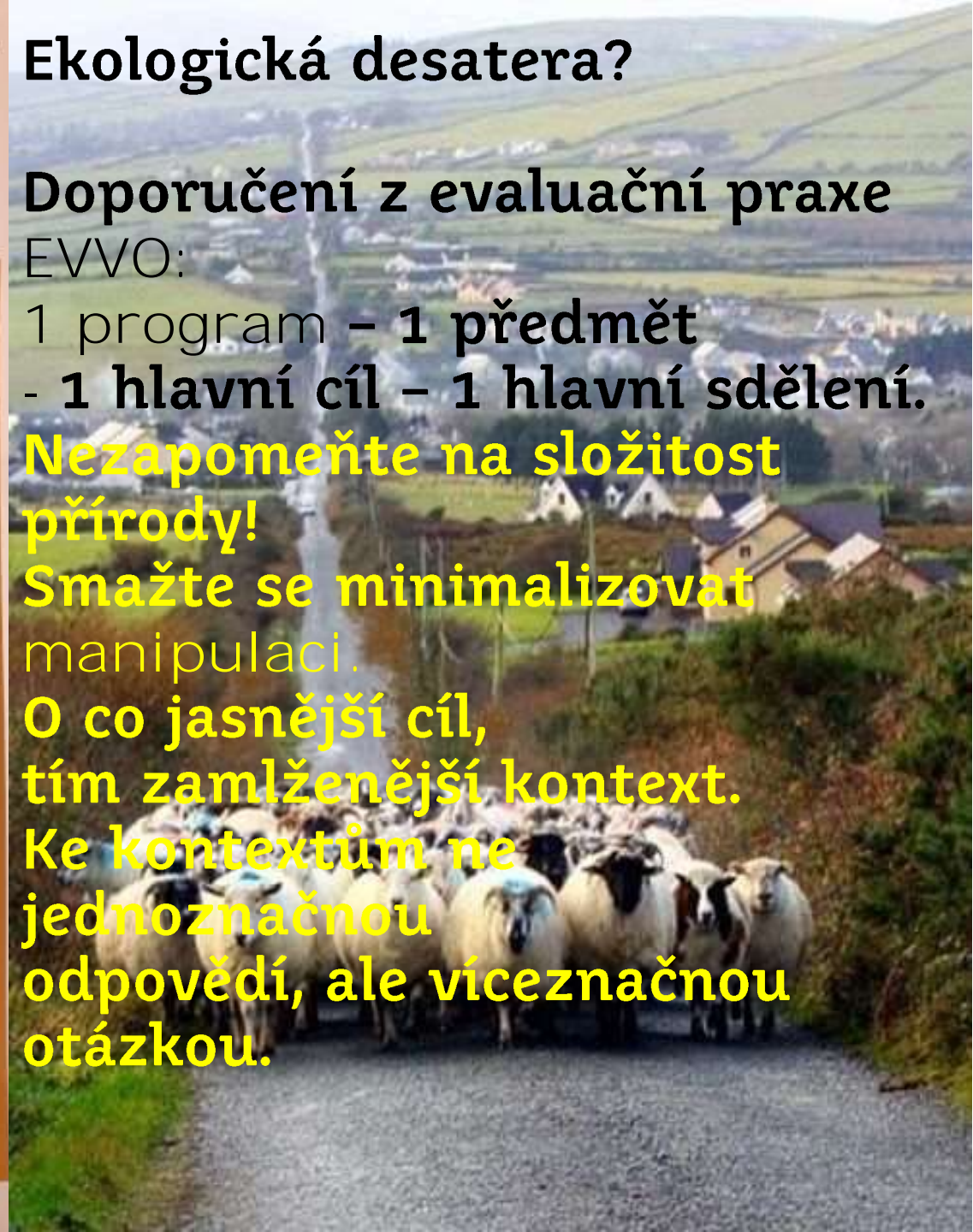
**1 program – 1 předmět
– 1 hlavní cíl – 1 hlavní sdělení.**

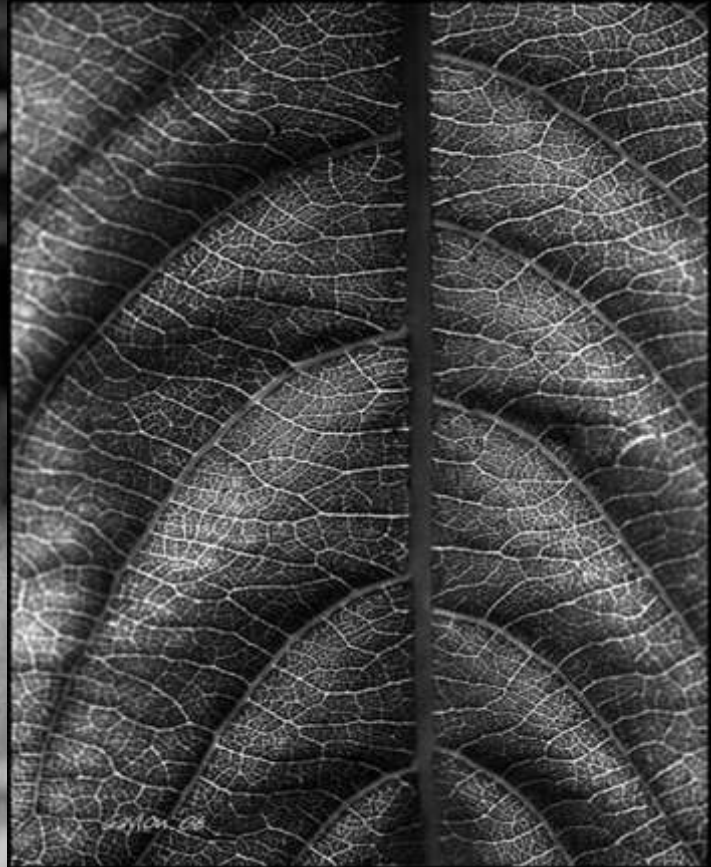
**Nezapomeňte na složitost
přírody!**

**Smažte se minimalizovat
manipulaci.**

**O co jasnější cíl,
tím zamlženější kontext.**

**Ke kontextům ne
jednoznačnou
odpovědí, ale víceznačnou
otázkou.**

Kultivace emocií.

Z dopisu od Zdeňka Neubauera: ...vztah k Zemi je třeba prožívat konkrétně - vnímat tělesně a bezprostředně - a netoliko proklamovat abstraktně, a jež lze vyjádřit slovy Chalíla Džibrána: A nezapomeňte, že země se těší z doteků vašich bosých nohou a že vítr touží pohrávat si s vašimi vlasy ...

Věř mi: dozvídáme se tak o zemi krajinně přírodě kvalitě míst neskonale více než skrze

Snaha nabídnout sváteční a jedinečné

Délský potápěč s velkým úsilím

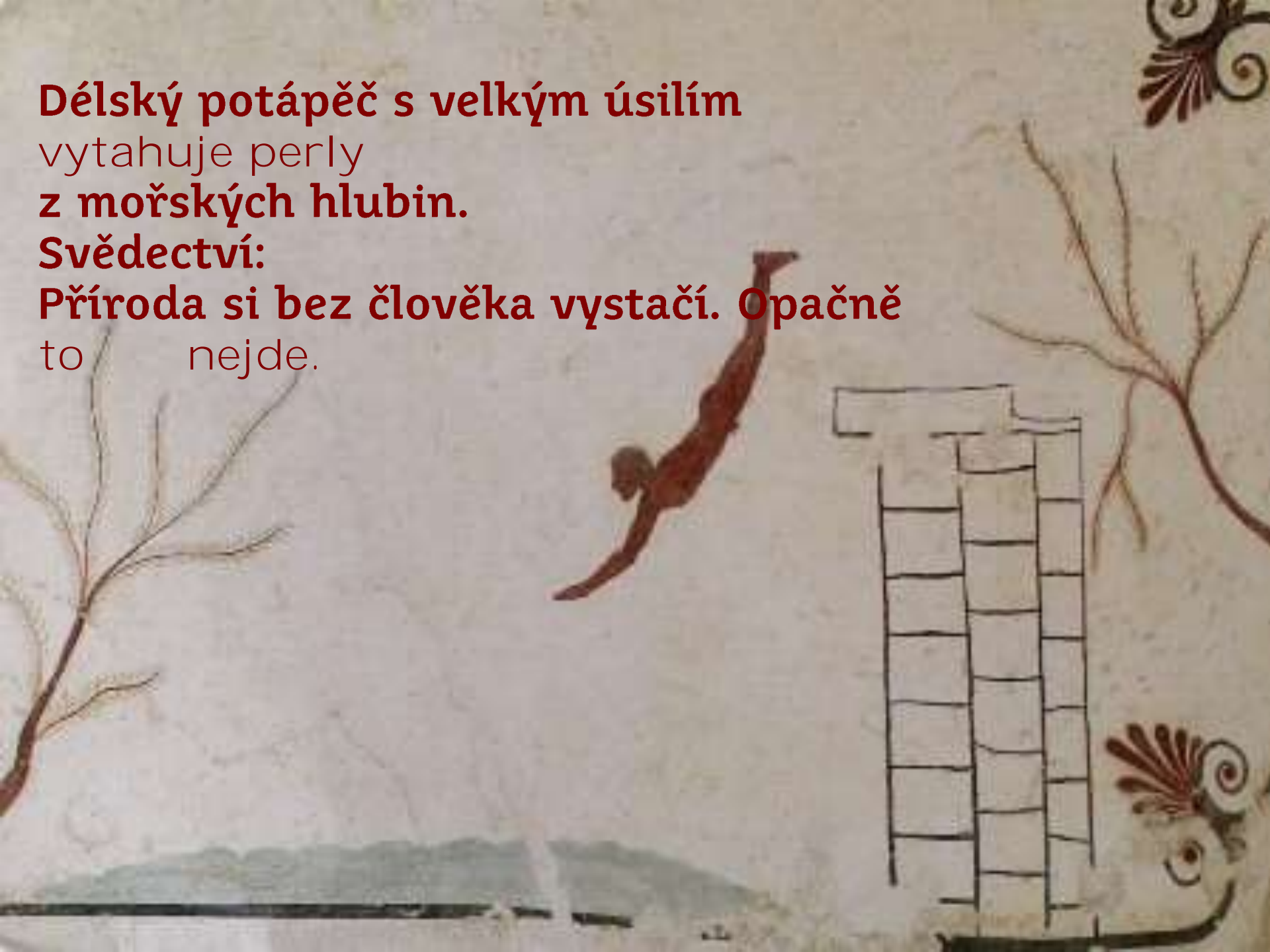
vytahuje perly

z mořských hlubin.

Svědectví:

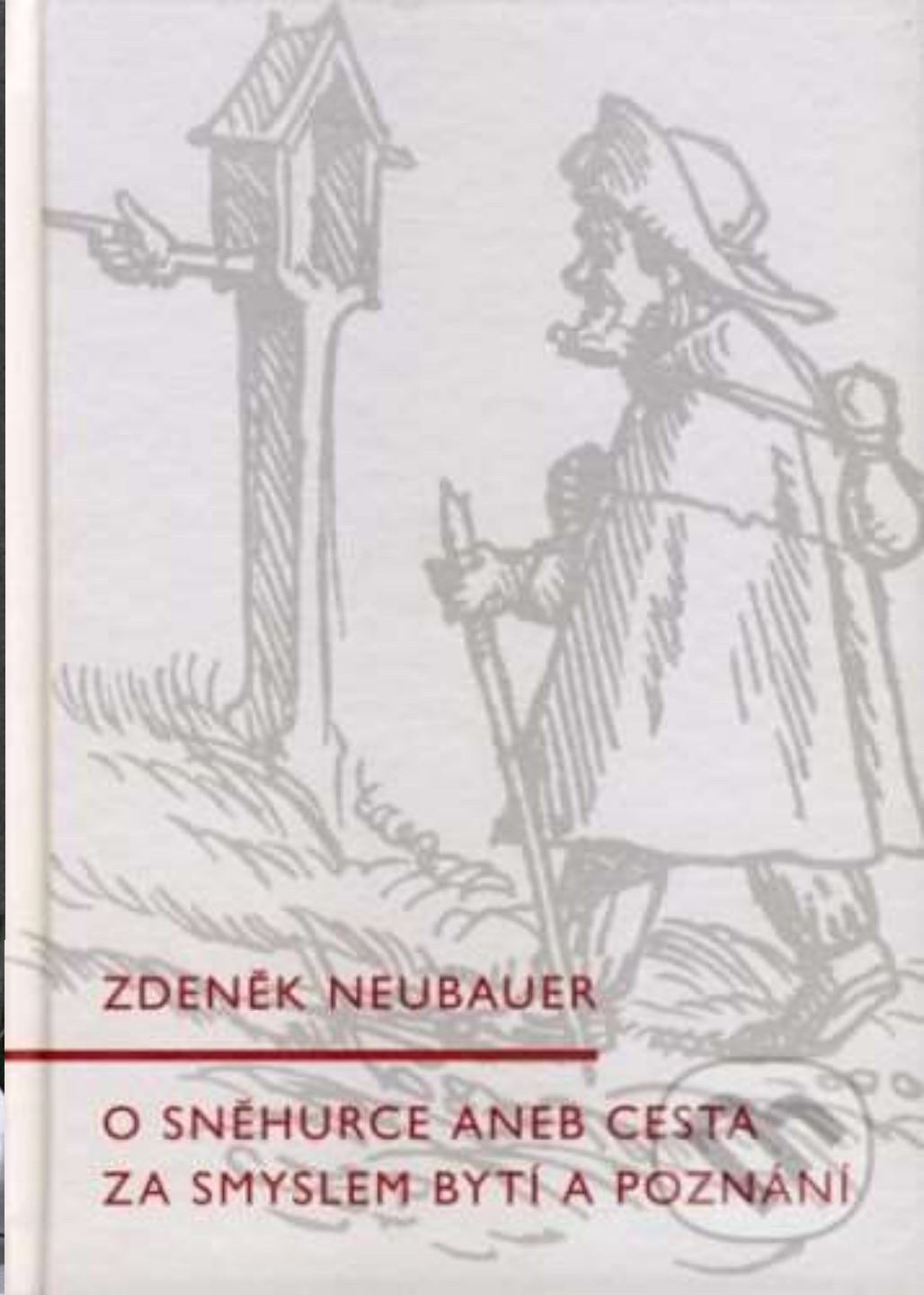
Příroda si bez člověka vystačí. Opačně

to nejde.

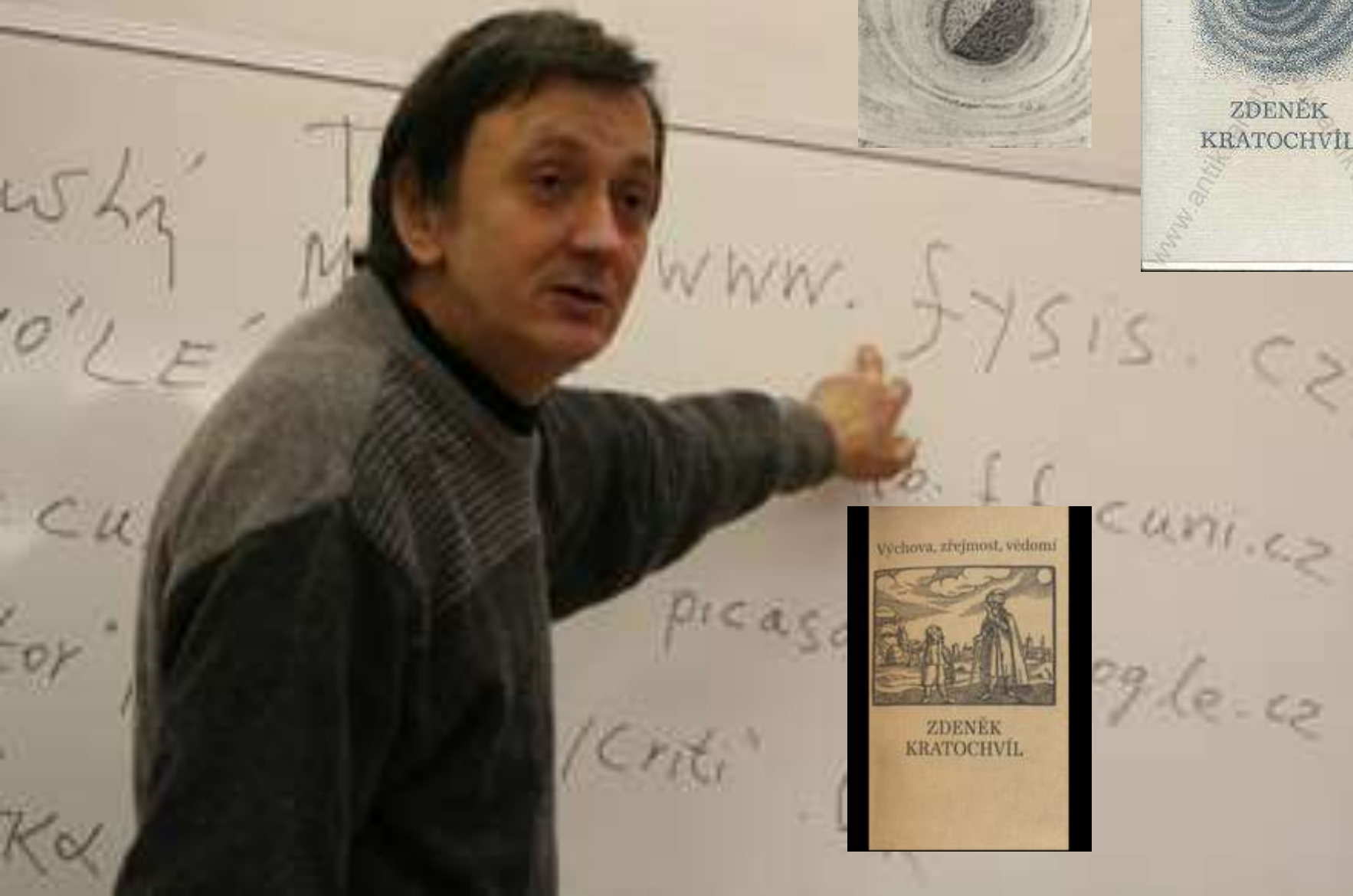
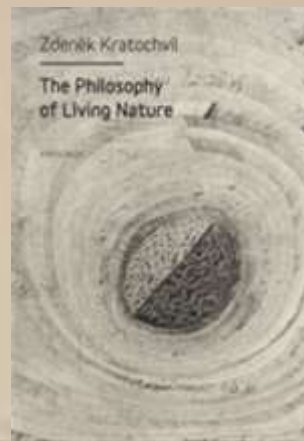

OBLÍBENÉ ZDROJE

ZDENĚK NEUBAUER

O SNĚHURCE ANEB CESTA
ZA SMYSLEM BYTÍ A POZNÁNÍ

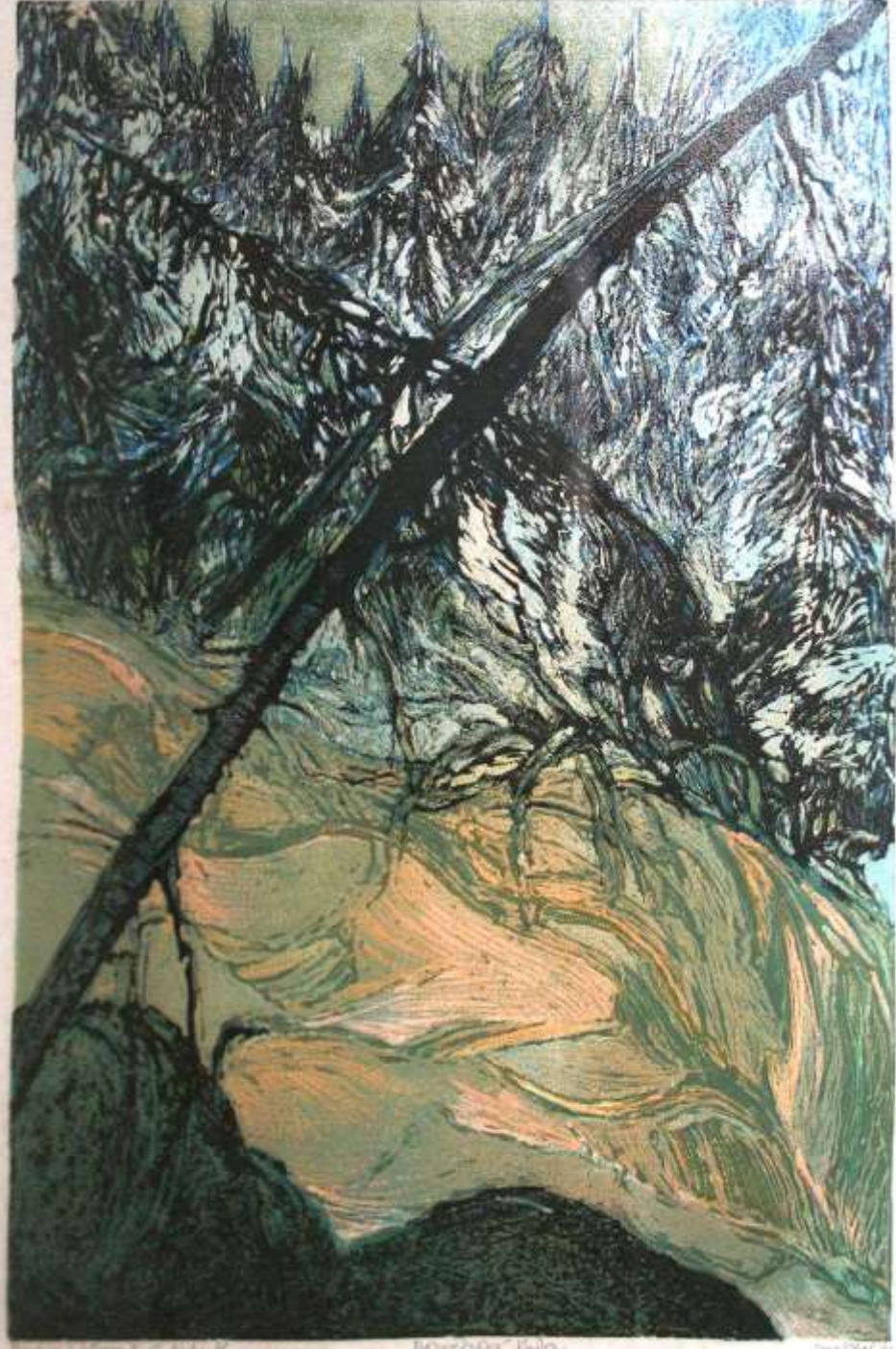
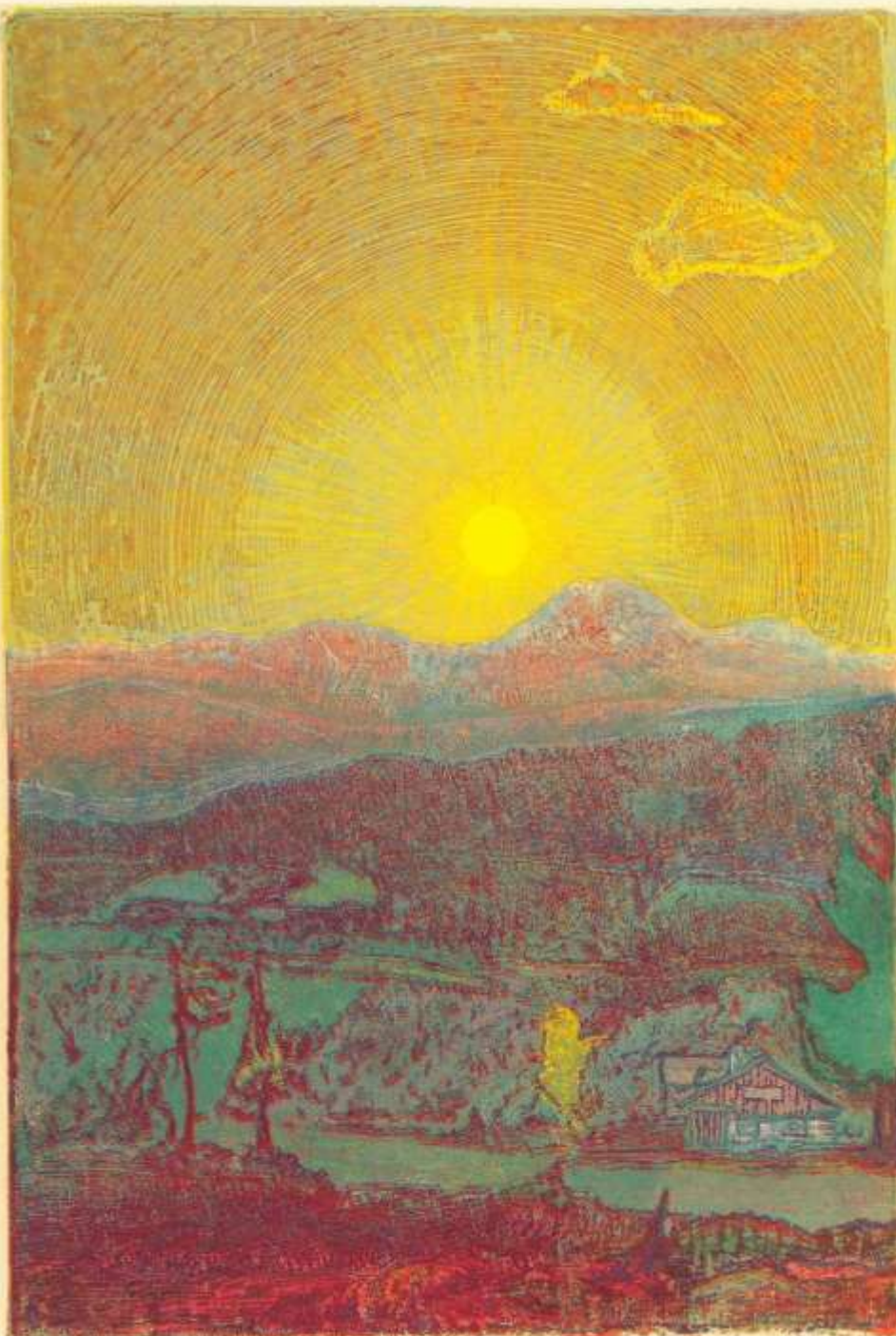

josef kroutvor

klobouk, kniha a hůl
studie „krádejší postavy“ v krajině

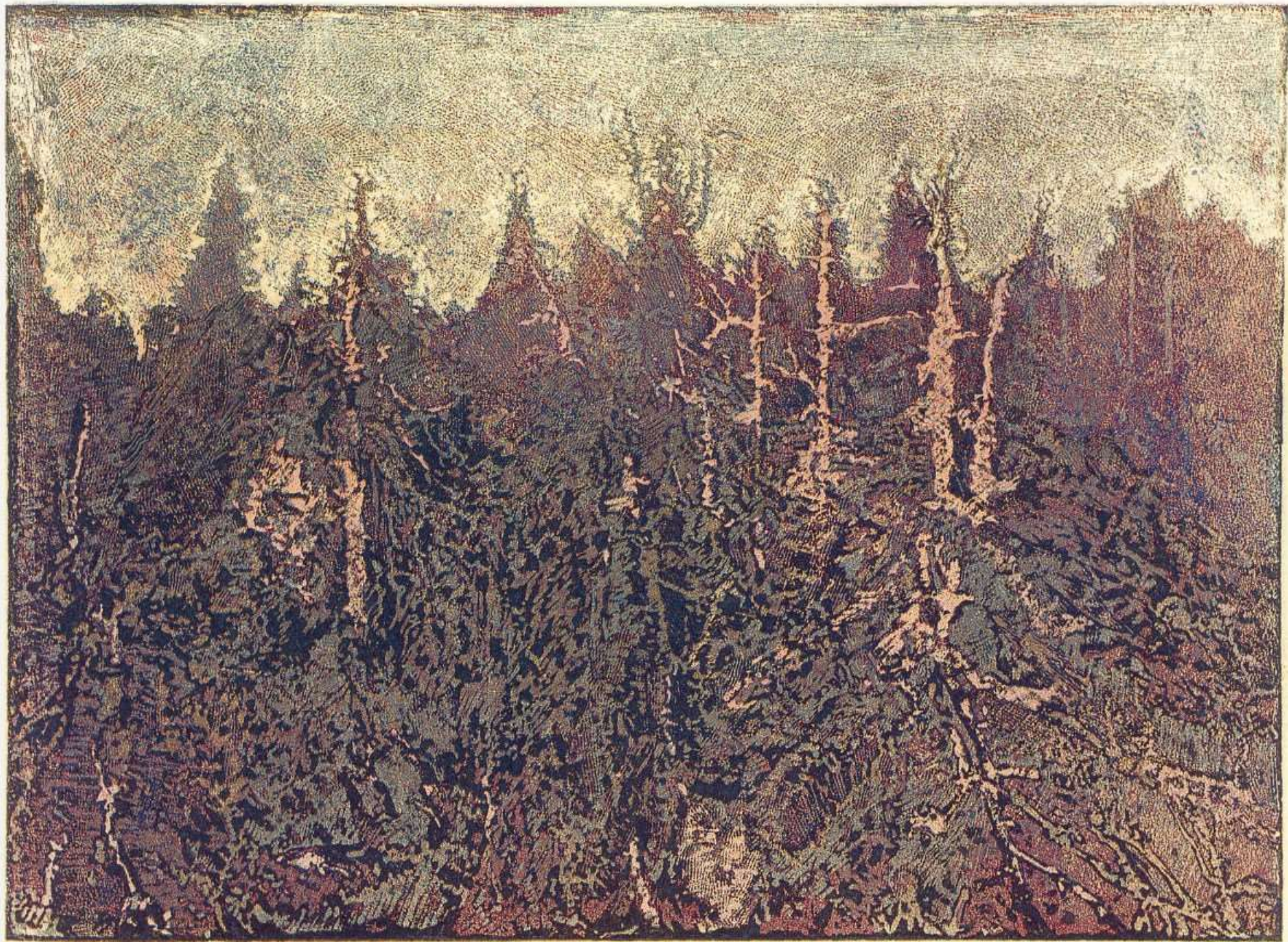

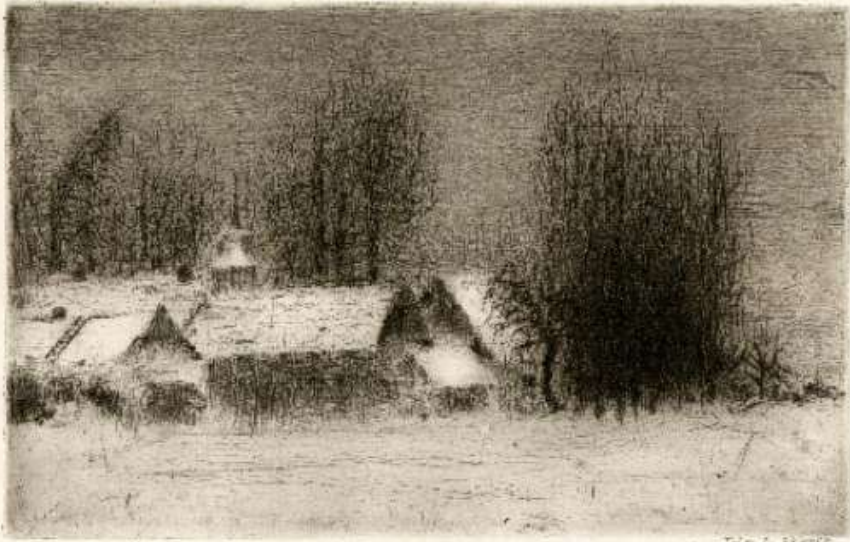

1912, "Forest, C. 1912, P.

1912, "Forest, C. 1912, P.

1912, "Forest, C. 1912, P.

Domek manželů Křížkových v Le Bartheil

Jsou lidé, kteří žijí bez
ideálů. Těch je nejvíc. Druzí,
jichž je o mnoho méně, žijí
ideály. Třetí, kterých je
jenom máličko, žijí své
ideály. K nim patřím já.

Sochař Jan Křížek

Úcta - Úžas - Svátek

www.slunakov.cz a
www.dumprirody.cz

a FACEBOOK:
**skupina Ekologické dny Olomouc -
Sluňákov**

Děkuji za pozornost.
Michal Bartoš

FB
michbartos@seznam.cz

